

Mindste et Mars Respit. — I Anledning af Landmandsbanken turde det maaske være mig tilladt at henlede Thingets og Ministeriets Opmærksomhed paa en anden Side af denne Banks Virksomhed, som har været og er til stor Skade for Jordbruget. Landmandsbanken har i de sidste 10—12 Aar anbragt betydelige Kapitaler i danske Landeiendomme. Af Regnskaberne, som have været offentliggjorte i Bladene, vil det være ærede Medlemmer bekendt, at Banken har været nødsaget til at overtage ikke faa af disse Eiendomme, idet Eierne have været ude af Stand til at forrente disse Kapitaler. Det er jo heller ikke Smaasummer, hvorom det dreier sig, naar man erindrer, i hvilken Tilstand Jordbruget efterhaanden er bragt. Der svares $5\frac{1}{2}$ pCt. aarlig Rente og Amortisation af Laan paa første Prioritet, og ikke alene det, men den Gang, Eierne fik disse Penge, maatte i det Mindste en stor Del af dem betale en meget betydelig Provision for at faae disse Laan. Saa vidt jeg veed, blev der i sin Tid betalt fra 7 indtil 11 pCt. for at faae disse Laan. Nu staa Landmændene med disse kostbare Penge over for et rigeligt Pengemarked; men de ere ude af Stand til at konvertere deres Laan, idet de ere nødsagede til at indløse dem til Landmandsbanks-Obligationernes nuværende Kurs, der, saa vidt jeg veed, er 115. Hvis de altsaa nu skulle benytte sig af Pengemarkedet for at indfri deres Laan, ville de være nødsagede til, foruden hvad de tidligere have tabt, da de stiftede Laanene, nemlig 10 pCt., nu yderligere have at betale 15 pCt., altsaa et samlet Tab af omtrent $\frac{1}{4}$ af Kapitalen; det er jo saa at sige umuligt for Vedkommende at bære dette Tab, eller blot at tilveiebringe de fornødne Laan til Konverteringen. Det er imidlertid en Sag, som ikke alene vedrører den Enkelte; det er en Sag af meget stor Betydning for hele Jordbruget og Samfundet. Faktum er det, at Landmandsbanken har maattet overtage et meget betydeligt Antal Pantter, og jeg antager, at der overfor Jordbrugets nuværende Tilstand er al Udsigt til, at den vil komme til at overtage endnu mange fler. Banken ligger selvfølgelig intet Tab derved, thi om ogsaa Panttet er forringet, og Banken maa anvende nogle Penge for igjen at sætte det i brugbar Stand, vil den altid kunne sælge saaledes, at den bliver dækket; men det er et uhyre stort Tab for Samfundet, at dette finder Sted. Det maa nemlig erindres, at naar Banken maa overtage saadanne Eiendomme, gaa naturligvis ikke alene alle de Kapitaler tabt, der staa bagved, alle de sekundære Prioriteter; men inden det kommer

saavidt, er i Reglen Eiendommen mishandlet, Bygningerne forfaldne, Besætningen ødelagt og selve Jordenes Produktivitet gaaet tilbage. Det er altsaa et betydeligt Tab for Samfundet, det er et Tab for alle dem, der have anbragt deres Penge i de sekundære Prioriteter, og det er et Tab for Agerbruget i det Hele, idet Landeiendommenes Priser i Almindelighed lide under de evige Tvangsauktioner. Som det gaar med disse Prioriteter, gaar det jo til Dels, men langt fra i samme Omfang, med enkelte Kreditforeningers Pantter. Det er jo imidlertid, som sagt, langt fra i det samme Omfang, da der ingen Sammenligning er mellem de Udgifter, Kreditforeningsslaanene paabyrde, og dem, Landmandsbankens Laan medfører. Det vilde derfor være af største Betydning for Jordbruget i sin Helhed, om der kunde findes Midler, hvorved man kunde skaffe alle disse Eiendomme, der ere belastede med kostbare Laan fra Landmandsbanken, Leilighed til at konvertere disse Laan. Saafremt der var det Samarbejde mellem Regjeringen og Rigsdagen, som er ønskeligt, og som burde finde Sted, er det utvivlsomt, at der maatte kunne findes et Mittel til her at hjælpe; thi det er, som sagt, ikke de Enkelte, der gjælder, men Jordbrugernes og Samfundets Vel i det Hele. Der er under de nuværende Forhold selvfølgelig ikke nogen Grund til at komme dybere ind paa, hvorledes Midlerne kunne skaffes til Veie; men jeg vil kun sige, at skal det gøres, er det klart, at Staten har en Forpligtelse til træde til og til at bringe Offre for at tilveiebringe en heldig Ordning af dette Forhold; thi Landmandsbanken arbejder med fuld Berettigelse paa den Maade, den gjør, under de Privilegier, Staten selv har givet den; men det maa være Statens Pligt igjen ved sin Medvirkning at tilveiebringe saadanne Forhold, at Jordbruget igjen kan udvikle sig frit og frodigt til Nytte for hele Befolkningen.

Thorup: De forskjellige storpolitiske Spørgsmaal, som den sidste ærede Taler beskjæftigede sig med, skal jeg ikke komme ind paa. Dog vil jeg bemærke, at jeg vil meget beklage, om han har Ret i, at jaavel Høire som Venstre staa saaledes bunden, at man ikke kan komme til en saaglig Forhandling, og ligeledes vil jeg beklage, om Regjeringen var saaledes bunden fast til Taburetterne, at den ikke kunde gaa sin Vej. Jeg antager, at ingen af Delene er Tilfældet. Men, som sagt, det skal jeg ikke komme ind paa. I de senere Aar er vi jo mere og mere kommen ind paa, at det navnlig er de Medlemmer, som særlig behandler Finantsloven i Udvalget,